

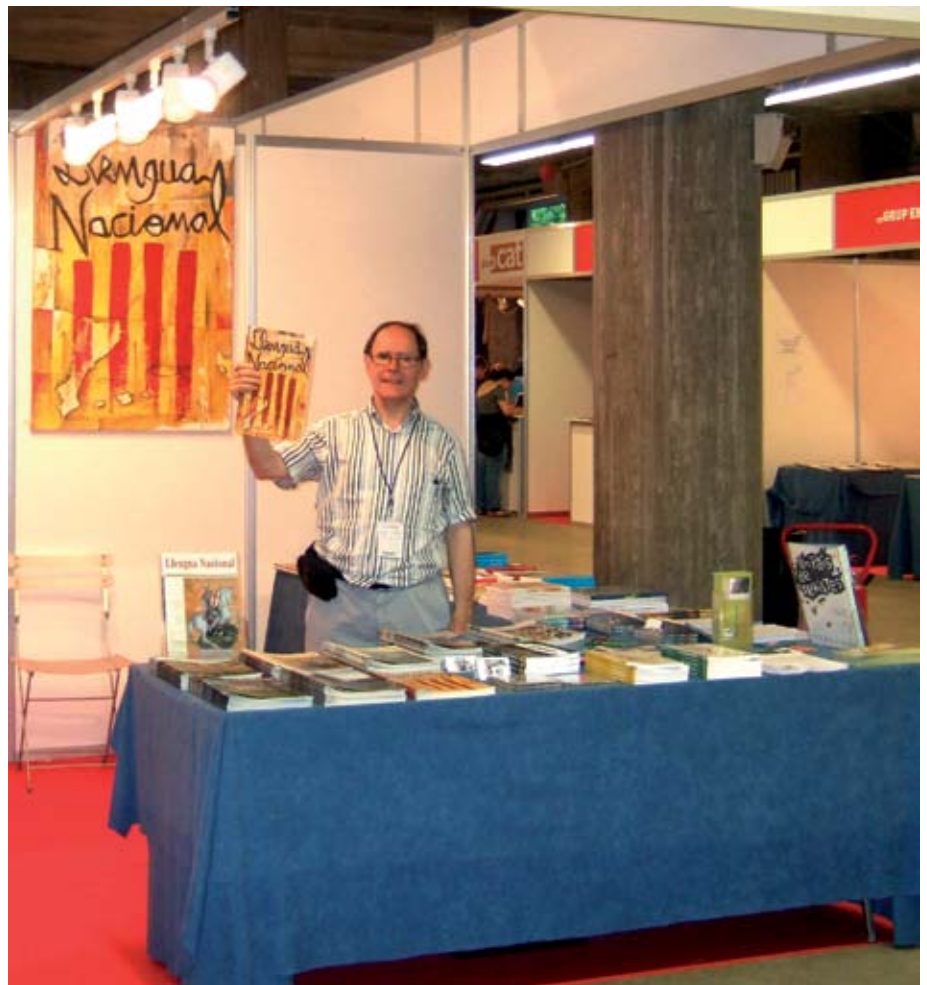
Llengua Nacional: una lluita persistent pel català

JOSEP FERRER I FERRER

El juny del 1991 naixia l'Associació Llengua Nacional, amb el propòsit de crear consciència lingüística sobre l'ús del català en la societat catalana i sobre el bon ús del català en l'aspecte gramatical. Pel novembre del mateix any 1991 apareixia el primer número de la revista impulsada i editada per aquesta associació, amb el nom també de LLENGUA NACIONAL i amb els mateixos propòsits de la doble conscienciació en l'ús social i en la gramàtica. Vint-i-quatre anys després LLENGUA NACIONAL continua publicant-se ininterrompudament.

Quan parlem de «lluita pel català» solem associar-ho a la lluita per denunciar i contrabalançar l'acció diària, a tots els nivells, que pretén esborrar la llengua catalana dels territoris on era i és la llengua constitutiva i d'ús general i substituir-la per la castellana, una acció obsessiva duta a terme des de 1714 per un estat que des de 1837 es titula Regne d'Espanya i que abans es titulava Regne de Castella, però que és el mateix estat, sense cap solució de continuïtat. Malauradament, aquesta forma de lluita pel català encara és necessària, com tots sabem, i només cal pensar en la llei Wert.

Tanmateix no ens adonem, en general, que, fruit d'aquesta acció política secular del Regne de Castella, ara d'Espanya, el mal que l'estat dominador pretenia ha penetrat, sobretot des de 1939, en els hàbits lingüístics de Catalunya, el País Valencià i les Illes. I, pel que fa a l'Estat francès i la llengua francesa, semblantment a la Catalunya del Nord. No ens adonem que ara per ara l'enemic del català ja no és solament exterior, sinó que el tenim dins mateix de la nostra societat, no ens adonem que l'enemic del català podem ser nosaltres mateixos. I que, per tant, ara hem de lluitar també contra nosaltres mateixos.

Ramon Sangles en una parada de LN a Girona, any 2010

El problema principal que tenim ara per ara és de manca de consciència de la situació real del català. Cenyint-nos a Catalunya, la Catalunya sota sobirania espanyola, no ens adonem que l'actuació de la Generalitat des de 1980 no ha servit per a dur a terme una veritable normalització lingüística, excepte en àmbits molt limitats i amb resultats molt precaris. Però, contràriament, sí que ha servit per a consolidar socialment la ideologia bilingüista, que és la manera d'emascarar, d'invisibilitzar, la anormalitat lingüística i, en conseqüència, la anormalitat social que

viu el nostre país. Perquè una societat lingüísticament anormal és una societat anormal. És una societat malalta.

Què passa en un país normal, en una societat moderna, industrial o postindustrial normal? Què podem dir que és lingüísticament normal? Doncs, tothom sap que en un país normal, que vol dir en un país no sotmès políticament a un altre, la llengua d'ús general és la llengua constituïda, formada i evolucionada històricament en el mateix país, en el mateix territori. És la llengua que tothom parla per defecte, sense pensar si n'ha de par-

lar una altra ni sentir-se impulsat d'entrada a parlar-ne una altra.

Si a aquest país van a viure-hi persones vingudes d'uns altres països (fet normal en les societats modernes) i que, per tant, parlen unes altres llengües, aquestes persones aprenen a parlar la llengua del país per a poder viure en la societat general, tot mantenint la llengua d'origen a l'interior de la comunitat immigrada. La segona generació només parla aquesta llengua d'origen amb els pares i la tercera generació gairebé l'ha perduda.

I què passa ara mateix a Catalunya? Tots ho sabem també: la situació és exactament la inversa. A Catalunya (i a tots els altres països de llengua catalana), la realitat lingüística normal en un país amb immigració apareix com capgirada: la llengua de la immigració (però només l'espanyola) pren a tots els efectes el paper de llengua per defecte, de llengua del país, de llengua nacional, i la llengua del país esdevé privativa d'una comunitat closa, que es va reduint i acabarà desapareixent com passa amb les llengües d'immigració.

El mecanisme pel qual l'Estat espanyol ha aconseguit aquest capgirament és molt senzill: el meca-

Ramon Sangles parlant de Llengua Nacional en la Setmana del Llibre en Català, any 2014, a la plaça de la Catedral de Barcelona

nisme ha consistit en la bilingüització forçosa de la població catalana, que li ha costat més de dos segles, però que amb la dictadura feixista del general Franco va reeixir plenament. La pseudo-democràcia, en aquest aspecte i ens molts d'altres, del règim constitucional sorgit en 1978 no ha fet més que continuar aquesta imposició.

L'actuació de la Generalitat no podia contravenir-hi jurídicament ni administrativament, però sí que podia denunciar-la políticament. En comptes de fer-ho, com he dit, l'ha abonada i l'ha legitimada als ulls de tota la població. En comptes de normalitzar la realitat lingüística ha fet aparèixer com a normal la base de la imposició lingüística espanyola.

I sobretot ha fet aparèixer com a normals i «naturals» les dues grans conseqüències d'aquella imposició, que són dues cares de la mateixa moneda: d'una banda, la utilització de la població d'origen espanyol com a agent, involuntari, de colonització lingüística i, de l'altra, la subordinació infrangible, diària i general, de l'ús de la llengua catalana a l'ús de la llengua castellana, en la major part dels àmbits d'ús general del país. I ara mateix encara volem dissimular, fins i tot des d'algunes associacions creades per a la defensa del català, amb estadístiques no pertinents i amb silencis cla-

morosos, la realitat del procés de substitució lingüística del català pel castellà a Catalunya i als altres territoris de llengua catalana. Tot això és el que amaga l'anomenat «bilingüisme».

Per això poso tot l'èmfasi en la manca de consciència lingüística, en la manca de consciència de la anormalitat greu que pateix la societat catalana com a tal societat i del greu problema d'estat que això serà per a bastir una república lliure, però lingüísticament desballestada, si la població en general i els polítics en particular no en prenen consciència i, per tant, ens anem esgarriant en aquest aspecte bàsic, en comptes d'anar-nos orientant amb idees clares, amb consciència clara. Per això dic que els enemics podem ser nosaltres mateixos.

Deixeu-me acabar amb una reflexió que pot semblar un ardit per a portar l'aigua cap al molí de la nostra revista, però no és aquesta la intenció. Si hi hagués consciència de la greu situació d'anormalitat lingüística, de la greu realitat de substitució lingüística que pateix a Catalunya la llengua de Catalunya, ¿creieu que seria lògic que pràcticament l'única revista de divulgació general dedicada a la llengua, com és LLENGUA NACIONAL, només tingués una mica més d'un miler de subscriptors en comptes de tenir-ne més de cent mil? ♦

